

ISBN: 978-625-7014-89-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 294

Klasik / Öykünün Ustaları

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Yayıma Hazırlayan
Gülşen Funda

Düzeltili
Ayşe Nur Rana

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Şubat 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No: 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212 612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad.
No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok
Kat: 2 34310 Haramidere -
Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452
Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Bir Hudut Oyunu

KENAN HULUSİ KORAY

*Handan Acar Yıldız'ın
Sunuş ve Seçkiyle*

KETEBE

Kenan Hulusi Koray

1906 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun oldu. İstanbul Edebiyat Fakültesinde bir süre eğitim aldıktan sonra 1928 yılında Türk Tarih Encümeni Kütüphanesinde göreve başladı. *Vakit* gazetesinde yazı işleri müdürlüğü yaptı. Yazarlığa, fakülte yıllarında *Servetifünun* dergisinde yazdığı hikâyelerle başladı. Yedi Meşalecilerin tek düzyazı yazarı olarak tanındı. Yazıları *Yedi Meşale*, *Servetifünun*, *Resimli Uyanış*, *Milliyet*, *İkdam*, *Muhit*, *Mektep*, *Varlık*, *Vakit*, *Yeni Gün*, *Hayat*, *Bütün*, *Yeni Mecmua*, *Tan*, *Yıldız* gibi gazete ve dergilerde yayımlandı. Askerlik yaptığı Adapazarı'nda 1943 yılında vefat etti.

Eserleri – Hikâye: *Bahar Hikâyeleri* (1938), *Son Öpüş* (1938), *Bir Otelde Yedi Kişi* (1940), *RBK Pansiyonu* (1942), *Bir Yudum Su* (1944). Roman: *Osmanoflar* (1938).

Handan Acar Yıldız

İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik ve Anadolu Üniversitesi Sosyoloji bölümlerini bitirdi. Öyküleri ve yazıları *Yedi İklim*, *Dergâh*, *Hece*, *Heceöykü*, *Türk Dili*, *İtibar*, *Post Öykü*, *Muhayyel* ve *Muhit* dergilerinde yayımlandı.

Eserleri – Hikâye: *Cam Koridor* (2011), *Ağır Boşluk* (2014), *İnatçı Leke* (2015 Türkiye Yazarlar Birliği Ödülü), *Açık Unutulmuş Mikrofon* (2019). Roman: *Kaybolmuş Kaderler Müzesi* (2017). İnceleme: *Karanlıkta Patlama: Dünya Öyküsünün Anıtları* (2020).

İçindekiler

Sunuş.....	7
R.B.K. Pansiyon	13
Bir Beyaz Rus	71
Doktor Popen'in Karısı	81
Olimpiyat Bebekleri.....	85
Ceylan Sesi.....	93
Beyaz Güller	123
Ağustosböcekleri	129
Portakallar İçinde Bir Tahayyül	133
Merzengüş Sultan	137
Mavi Göl	151
Bir Yudum Su	157
Bir Garip Adam.....	167
Kıllı Maymun	177
Güzel ve Esrarengiz	185
Kavaklıkoz Hanında Bir Vaka.....	193
Deniz Kenarında.....	201

Tuhaf İnsanlar	209
Vali Paşaya Don	213
Miras Keçe	217
Şehir Kurtaran Tencere	223
Tarlaya Çevrilen Su.....	227
Dörthanların Kulaksızı	239
İncir Fidanları	263
Kemahlı Değirmenci	271
Cumali.....	281
Kader.....	297
700.000 Dolarlık İncil.....	301
Zorla Hastalık.....	305
Bir Hudut Oyunu	311

Sunuş¹

1906-1943 yılları arasında yaşayan Kenan Hulusi Koray, hayata erken veda eden ve belki de bu talihsizliği nedeniyle ihmal edilmiş yazarlarımızdan biridir. Adapazarı'nda askerliğini yaparken bir tifüs salgını sırasında hayattan ayrılan Koray'ın satır aralarında, kısa ömrüne tezat, yaşama bağlılık sezeriz. Hikâyelerindeki konu çeşitliliğinden, farklı anlatım tarzlarını deneyişine kadar yeniliklere açık bir yazarın, kaleminin kimliğini oluşturduğu sırada erken bir ölümle karşılaşmasından söz edebiliriz.

Kenan Hulusi'nin doğduğu ve eser verdiği yıllar Cumhuriyet dönemidir. Yedi Meşaleciler arasında nesir türünde eser veren tek sanatçıdır. İki ayrıntı da önemlidir. Çünkü Cumhuriyet dönemi, imparatorluk sonrası nesrin kimliğinin artık daha fazla belirginleştiği dönemdir. Bununla birlikte edebiyatçılar, genellikle belli bir süreli yayın etrafında buluşarak kendilerini ifade etmişlerdir. Bu toplanma hali, edebiyat anlayışlarının bayrağı olmuştur. Her ne kadar temsilden bahsetsek de yerli edebiyat her zaman dünyadaki gidişatı dikkate almıştır. Dünyada neler olup bittiğini takip etmiştir. Zaman

* *Bir Hudut Oyunu*'nu hazırlarken seçilen hikâyeler orijinal haliyle kitaba alınmıştır.

zaman kendinden önceki kuşakları taklitçilikle eleştirse de etraftaki gelişmeleri yadsımamıştır. Sosyal ve siyasi oluşumların dünyadan bağımsız gerçekleşmemesi gibi edebiyat da dünyadan farklı kulvarda yol alamaz.

1920'lerin sonunda hikayelerini yazmaya başlayan Kenan Hulusi, yazdıklarının büyük kısmını 1930'larda neşretmiştir. *Bir Yudum Su* (tek hikaye, 1929), *Osmanoflar* (roman tefrikası, 1938), *Bahar Hikayeleri* (hikaye, 1938), *Son Öpüş* (uzun hikaye, 1938), *Bir Otelde Yedi Kişi* (hikaye, 1940), *RBK Pansiyonu* (uzun hikaye tefrikası, 1942), *Bir Yudum Su* (hikaye, 1944), *Hikayeler* (seçmeler, 1973). Listeye bakıldığında gayet velut bir yazar olan Kenan Hulusi Koray'ın hikaye anlayışını dört bölümde ele alabiliriz. Yazarın kendi dilini dünya edebiyatı içerisinde bir yerlerde konumlandırmak arzusunda olduğu, yerli ve yabancı kahramanları bir araya getirdiği *ilk bölüm*: "R.B.K Pansiyonu", "Bir Beyaz Rus", "Olimpiyat Bebekleri", "Doktor Popen'in Karısı" bu tarzda yazılmış metinlerdir. Çok boyutlu bir kalemi olduğunun tekrar altını çizdiğimiz Kenan Hulusi, bahsi geçen bu dört hikayesinde Batı yazınına ve gerçekçi anlatıma göz kırpar.

"R.B.K Pansiyonu"nun kahramanları Rus yazınına aratmaz. Koray, bu hikayede pansiyona dönüştürülen Rus köşkü üzerinden bir dönemin ekonomik dönüşümünü, uluslararası göçü işler. 1917 İhtilali'nden sonra Rusya'yı terk eden ve Türkiye'ye yerleşen göçmenler bir pansiyonda karşılaşırlar. Rusların aristokrat kesimi 1917 Devrimi'nden sonra kendi ülkelerinden kaçarlar. Fakat burada I. Dünya Savaşı'nın ardından fakir düşen aristokratların (paşaların) ellerindeki köşkerleri haraç mezat satın alırlar. Anadolu topraklarında toplumsal sınıf olup olmadığı tartışılarsun aristokrasinin arasındaki bu sınır ötesi alışveriş pek de alışıldık bir konu değildir. Rus kahramanlar arasındaki diyaloglarda tıpkı Tolstoy, Dostoyevski romanlarında olduğu gibi ekonomik/sınıfsal meseleler tartışılır. Yerli kahraman ile evrensel kahramanlar arasındaki

diyalog yazarın kendi kahramanı/kurmacasını evrensel kahramanlar içinde konuşlandırışıdır. Yine aynı hikayede yerli ve yabancı edebiyata dair mülahazada bulunulur. Yerli-yabancı kahramanları karşılıklı atıştırdığı bu metinde Kenan Hulusi diğer edebiyatçıları da kahramanlarına yaklaşımları açısından değerlendirir ve gayet yerinde tespitlerde bulunur.

Yazar, başka yazarları değerlendirirken kendi edebiyat anlayışını kasıtlı olarak ortaya serer. Bir olayı ya da durumu anlatırken karakter oluşturmanın, doğru tipleri seçmenin olayı tamamlama açısından ne denli önemli yer işgal ettiğini kaydeder. Karakter ve olay tutarlılığını gerçekten Kenan Hulusi hikayesinde görmek mümkündür. Yazarın hikayeleri çok farklı olaylar ve buna bağlı karakter çeşitliliğinde gelişmiştir. Ancak her olay kendi içinde karakter tutarlılığına sahiptir. Andre Gide ve Sait Faik'i aynı anda hatırlayan kişinin adı Anuçka'dır. Yine Anuçka kişisi ile Reşat Nuri'yi buluşturur. Koray sadece kendi metnini değil, Sait Faik'in metnini de evrenselleştirme telaşındadır. Andre Gide ve Sait Faik'in yan yana geldiği bu mecrada yazarın kahraman yaratmasına ilişkin tespitler önemlidir. Modern kahramanın klasik kahramandan farklı olarak ne somurtkan ne de kari-katür bir mahluk olmasını savunur. Balmumuyla makyaje edilmiş tipleri de soytarı kılığındakileri de modern metne yakıştırmaz. Kişilerin, sıradan bir insanın gün içinde bütün jest ve mimikleri yüzünde taşıma potansiyeline sahip olması gibi her ifadeyi aynı anda içinde taşıması gerektiğini düşünür. Tip yaratma yaklaşımını "R.B.K Pansiyonu"nda kahramanlarına söyler. *Kahramanın ağızından kahramanın nite-liklerini açıkladığı* bu hikayesinde Koray, anlatırken küçük bir dünya maketini elinde çevirir. Muhatap yelpazesi Fitzgerald'dan Hafız'a genişler.

Benzer bir tablo "Beyaz Bir Rus" hikayesinde çizilir. Yakup Kadri romanlarındaki ekonomik toplumsal dönüşüme burada da temas edilir fakat mülk sahipleri bu defa yerlidir.